

# Zamirler, sorular ve “bende var”

Lübnan Arapçasıyla kendi cümlelerini kurman için gereken dil bilgisi: ben ve sen, benim ve senin, bende var ve yedi soru kelimesi. Her Arapça satırı yüksek sesle söyle.

AD \_\_\_\_\_

TARİH \_\_\_\_\_

## A. ŞAHIS ZAMİRLERİ VE “BENDE VAR” (M) ERKEĞE · (F) KADINA

Tekilde “sen” için iki kelime var: erkeğe enta, kadına ente, gruba ise entu. “Bende var” bir fiil değildir: ‘and (-de) artı bir ek.

| TÜRKÇE                               | ARAPÇA | OKUNUŞ |
|--------------------------------------|--------|--------|
| <input type="checkbox"/> ben         | أنا    | ana    |
| <input type="checkbox"/> sen (m)     | إنت    | enta   |
| <input type="checkbox"/> sen (f)     | إنتِ   | ente   |
| <input type="checkbox"/> o (erkek)   | هو     | huwwe  |
| <input type="checkbox"/> o (kadın)   | هي     | hiyye  |
| <input type="checkbox"/> biz         | نحن    | nehna  |
| <input type="checkbox"/> siz (çoğul) | إنتو   | entu   |
| <input type="checkbox"/> onlar       | هني    | hinne  |

| TÜRKÇE                                 | ARAPÇA | OKUNUŞ  |
|----------------------------------------|--------|---------|
| <input type="checkbox"/> bende var     | عندي   | ‘andi   |
| <input type="checkbox"/> sende var (m) | عندك   | ‘andak  |
| <input type="checkbox"/> sende var (f) | عندكِ  | ‘andik  |
| <input type="checkbox"/> onda var (e.) | عندو   | ‘ando   |
| <input type="checkbox"/> onda var (k.) | عندِها | ‘anda   |
| <input type="checkbox"/> bizde var     | عنا    | ‘anna   |
| <input type="checkbox"/> sizde var     | عندكن  | ‘andkon |
| <input type="checkbox"/> onlarda var   | عندن   | ‘andon  |

Cümlede: ana men Beirut (Beirutluyum) · enta lebnene? (Lübnanlı mısın?) · hiyye mniha ktir (o çok iyi biri) · ‘andi ekhwe (kardeşlerim var) · ‘andak wa’t? (vaktin var mı?)

## B. BENİM, SENİN, ONUN: İYELİK EKLERİ

Türkçedeki gibi “benim” ya da “senin” için ayrı kelime gerekmez: isme bir ek takılır. -a ya da -e ile biten dişil isim önce bir -t- alır. İsimde de aynı: esmi, esmak, esmik, esmo, esma.

| KTAB = KİTAP (ERİL) |               |
|---------------------|---------------|
| kitabım             | كتابي ktabi   |
| kitabın (m)         | كتابك ktabak  |
| kitabın (f)         | كتابكِ ktabik |
| kitabı (erkeğin)    | كتابو ktabo   |
| kitabı (kadının)    | كتابِها ktaba |
| kitabımız           | كتابنا ktabna |

| SAYYARA = ARABA (DİŞİL, -A İLE BİTER) |                     |
|---------------------------------------|---------------------|
| arabam                                | سيّارتي sayyarti    |
| araban (m)                            | سيّارتك sayyartak   |
| araban (f)                            | سيّارتكِ sayyartik  |
| arabası (erkeğin)                     | سيّارتو sayyarto    |
| arabası (kadının)                     | سيّارتِها sayyarta  |
| arabamız                              | سيّارتنا sayyaretna |

|           |                         |
|-----------|-------------------------|
| kitabınız | کتابکون <b>kitabkon</b> |
| kitapları | کتابن <b>kitabon</b>    |

|           |                             |
|-----------|-----------------------------|
| arabanız  | سیارتکون <b>sayyaretkon</b> |
| arabaları | سیارتن <b>sayyarton</b>     |

### C. “BENDE YOK” VE “VAR”

Önüne sadece **ma** koy: ma ‘andi. Mısır’daki gibi sonda -sh yok. “Var” fi, “yok” ma fi. ma fi mushkle’yi (sorun yok) günde on kez söyleyeceksin.

MA = DEĞİL, YOK

|                  |                 |
|------------------|-----------------|
| bende yok        | ma ‘andi        |
| sende yok (m)    | ma ‘andak       |
| sende yok (f)    | ma ‘andik       |
| onda yok (erkek) | ma ‘ando        |
| hiç param yok    | ma ‘andi masari |

Fİ = VAR · MA Fİ = YOK

|                   |                 |
|-------------------|-----------------|
| Su var mı?        | fi mayy? في مي؟ |
| Bir sorun mu var? | fi shi mushkle? |
| Sorun yok         | ma fi mushkle   |
| Şeker yok         | ma fi sekkar    |
| Wifi var mı?      | fi wifi?        |

### D. YEDİ SORU KELİMESİ

Lübnan Arapçasında soru kelimesi genellikle **baş**a gelir, Türkçenin tersine: shu esmak? (ne adın?), wein enta? (nerede sen?). Sonda da duyulur (enta wein?), özellikle şaşırınca.

| TÜRKÇE                                    | ARAPÇA       | OKUNUŞ VE ÖRNEK                                                                                    |
|-------------------------------------------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> ne?              | شو؟          | <b>shu?</b> shu esmak? = adın ne? · shu baddak? = ne istiyorsun?                                   |
| <input type="checkbox"/> nerede?          | وين؟         | <b>wein?</b> wein enta? = neredesin? · mnein = nereden · la-wein = nereye                          |
| <input type="checkbox"/> ne zaman?        | إيمتى؟       | <b>emta?</b> emta el-film? = film ne zaman?                                                        |
| <input type="checkbox"/> neden?           | ليش؟         | <b>leish?</b> leish la’? = neden olmasın?                                                          |
| <input type="checkbox"/> kim?             | مين؟         | <b>min?</b> min hayda? = bu kim (erkek)? · min hayde? (kadın)                                      |
| <input type="checkbox"/> nasıl?           | كيف؟         | <b>kif?</b> kif el-hal? = işler nasıl? · kifak = nasılsın                                          |
| <input type="checkbox"/> kaç? / ne kadar? | كم؟ / قدّيش؟ | <b>kam? / ‘addesh?</b> kam khayy ‘andak? = kaç erkek kardeşin var? · ‘addesh hayda? = bu ne kadar? |

**Okunuş**

- ع (‘, ayn) ‘andi’nin ilk sesidir: boğazın derininden gelir. Kur’an okuyanlar bu harfi tanır; Türkçede ise “saat”teki gibi yumuşak bir duraklamaya döner. Boğazı sıkarak derin bir “a” söyle; atlarsan ‘andi “andi” olur ve yabancı duyulur.
- Lübnan Arapçası e ve o ünlülerini sever, Türkçedeki gibi oku: **ente, huwwe, hinne, ‘ando, ‘andkon.** **ente**'deki son -e bir kadınla konuştuğunu gösterir, net söyle. Vurgu soru kelimesindedir: **SHU** esmak? **WEIN** enta?

**E. ALIŞTIRMALAR****Alıştırma 1 Zamiri seç**

-- / 8

Her boşluğa bir zamir, her biri bir kez.

|       |       |      |       |
|-------|-------|------|-------|
| ana   | enta  | ente | huwwe |
| hiyye | nehna | entu | hinne |

- \_\_\_\_\_ esmi Karim. (ben)
- \_\_\_\_\_ men Beirut? (sen, m)
- \_\_\_\_\_ doktora. (o, kadın)
- \_\_\_\_\_ rfa’ati. (onlar)
- \_\_\_\_\_ bel-’ahwe. (biz)
- shu esmik, \_\_\_\_\_ ? (sen, f)
- \_\_\_\_\_ men Saida. (o, erkek)
- \_\_\_\_\_ mnein? (siz)

**Alıştırma 3 Soruyu sor**

-- / 6

Cevap burada. Soruyu yaz (bir erkeğe).

- ana men almanya. → \_\_\_\_\_
- ana esmi Omar. → \_\_\_\_\_
- ana bel-beit. → \_\_\_\_\_
- hayda b-’ashra dolar. → \_\_\_\_\_
- el-film bokra. → \_\_\_\_\_
- hayda khayyi. → \_\_\_\_\_

**Alıştırma 2 Benim yap**

-- / 8

Doğru eki tak. ktab kitap · beit ev · sayyara araba · esm ad · uda oda

- kitabın (f) → \_\_\_\_\_
- evimiz → \_\_\_\_\_
- arabaları → \_\_\_\_\_
- adı (erkeğin) → \_\_\_\_\_
- odam → \_\_\_\_\_
- evi (kadının) → \_\_\_\_\_
- araban (m) → \_\_\_\_\_
- adınız → \_\_\_\_\_

**Alıştırma 4 Olumsuz yap**

-- / 5

Her cümleyi ma ya da ma fi ile olumsuz yap.

- ‘andi wa’t. → \_\_\_\_\_
- fi sekkar. → \_\_\_\_\_
- ‘andak sayyara. → \_\_\_\_\_
- ‘anda ekhwe. → \_\_\_\_\_
- fi mushkle. → \_\_\_\_\_

## F. PARTNER RÖPORTAJI

İKİLİ · 10 DAKİKA

Partnerine aşağıdaki sekiz soruyu sor ve cevapları Latin harfleriyle not et, sonra rolleri değiştirin. Sorular erkeğe yazılmıştır; kadına parantezdeki (f) biçimini kullan. Yalnız mı çalışıyorsun? Her soruyu önce kendin için, sonra bir arkadaşın için yüksek sesle cevapla.

شو اسمك؟

إنت منين؟

shu esmak? (f) shu esmik?

enta mnein? (f) ente mnein?

Adın ne?

Nerelisin?

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

كيفك؟

كم خي وأخت عندك؟

kifak? (f) kifik?

kam khayy w ekht 'andak? (f) 'andik

Nasılsın?

Kaç erkek ve kız kardeşin var?

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

عندك سيّارة؟

وين ساكن؟

'andak sayyara? (f) 'andik

wein saken? (f) wein sakne?

Araban var mı?

Nerede oturuyorsun?

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

بتعرف إنكليزي؟

شو بدّك تشرب؟

bta 'ref inglizi? (f) bta 'rfi

shu baddak teshrab? (f) shu baddik teshrabi?

İngilizce biliyor musun?

Ne içmek istersin?

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

A \_\_\_\_\_ B \_\_\_\_\_

İşe yarar cevaplar: 'andi khayy wahad w ekht wahde (bir erkek ve bir kız kardeşim var) · ana saken b-Berlin (Berlin'de oturuyorum; f: sakne) · eh, shway (evet, biraz) · baddi shay / 'ahwe / mayy (çay / kahve / su istiyorum).

## Alıştırma 5 Partnerin hakkında yaz

-- / 4

Partnerin hakkında üçüncü şahısla dört cümle. huwwe / hiyye ve -o / -a eklerini kullan. Sonra sınıfa oku ya da üç kez yüksek sesle söyle.

1 · ADI: HUWWE ESMO ... / HİYYE ESMA ...

2 · NERELİ: HUWWE MEN ... / HİYYE MEN ...

3 · KARDEŞ YA DA ARABA: 'ANDO ... / 'ANDA ... (YA DA MA 'ANDO / MA 'ANDA)

4 · NEREDE OTURUYOR: HUWWE SAKEN B ... / HİYYE SAKNE B ...

**Bonus Odadaki eşyaları sor**

Eşyaları göster ve partnerine sor: shu hayda? (bu ne?) · hayda taba' min? (bu kimin?) · fi ... hon? (burada ... var mı?). Çok Lübnanlı: **taba'** + ek "benimki, seninki" demektir: taba'i, taba'ak, taba'ik, taba'o. Kişi başı üç soru, cevaplar tam cümleyle: hayda ktab. · hayda taba'i. · eh, fi. / la', ma fi. Dişil bir şey için hayde kullan.

SORDUĞUM SORU

ALDIĞIM CEVAP

**Bitti mi? Konuşma kontrolü**

- ☐ Sekiz zamirin hepsini ve 'andi biçimlerini üç kez yüksek sesle söyledim.
- ☐ Sekiz röportaj sorusunun hepsini Arapçasını okumadan sordum.
- ☐ Alıştırma 5'teki dört cümlemi birine okudum.

# Cevap anahtarı

Öğretmenler ve kendi kendine öğrenenler için. Kağıdı sınıfta dağıtmadan önce bu sayfayı ayır.

**Alıştırma 1** 1 ana · 2 enta · 3 hiyye · 4 hinne · 5 nehna · 6 ente · 7 huwwe · 8 entu

**Alıştırma 2** 1 ktabik · 2 beitna · 3 sayyartan · 4 esmo · 5 udti · 6 beita · 7 sayyartak · 8 esmkon

**Alıştırma 3** 1 enta mnein? (ya da mnein enta?) · 2 shu esmak? · 3 wein enta? · 4 'addesh hayda? · 5 emta el-film? · 6 min hayda?

**Alıştırma 4** 1 ma 'andi wa't. · 2 ma fi sekkar. · 3 ma 'andak sayyara. · 4 ma 'anda ekhwe. · 5 ma fi mushkle.

**Alıştırma 5** Serbest cevap. Örnek: hiyye esma Lina. · hiyye men almanya. · 'anda khayy wahad w ma 'anda sayyara. · hiyye sakne b-Berlin.

**Röportaj** Serbest cevaplar. Anlaşılır her Latin yazımı kabul edin; önemli olan sorunun Arapça sorulup cevaplanması.

## ÖĞRETMEN NOTLARI

- Süre: yaklaşık 45 dakika. A-C bölümleri ile Alıştırma 1 ve 2 (20 dk), D bölümü ile Alıştırma 3 ve 4 (10 dk), röportaj ve Alıştırma 5 (15 dk). Röportaj sonraki bir derste 15 dakikalık ısınma olarak tek başına da çalışır.
- Röportaj dersin merkezi. İkili sınıfa üçüncü şahısla anlatsın ("hiyye esma ..., 'anda ..."). Bu huwwe / hiyye ve -o / -a eklerini zorunlu kılar; kağıdın asıl amacı da bu. Türkçede "o" cinsiyetsiz olduğu için huwwe / hiyye ayrımına özellikle dikkat edin.
- Anahtar alıştırma Alıştırma 4: ma 'andi ve ma fi öğrencilerin en çok kullanacağı kalıplar. Önce Mısır Arapçası öğrenenler -sh ekler (ma 'andish); Beyrut'ta bu Mısırlı duyulur. ma 'andi'yi koro halinde çalıştırın.
- Kitaplardan ya da Kur'an kursundan gelen tipik hatalar: 'indi, laysa 'indi, ayna, mada, ma huwa gibi fasih biçimler. Nazikçe 'andi, ma 'andi, wein, shu olarak düzeltin. Dikkat: 'anna (bizde var), 'andna değil; d düşer.
- "Benimki, seninki" için taba' (taba'i, taba'ak ...) günlük Lübnan Arapçasıdır ve Bonus görevde birkaç dakikayı hak eder. Okunuş: ' = gırtlak kesmesi (Beyrut'ta ق), ' = ayn, kh = hırıltılı h (Almanca "Bach"), sh = ş; -ak ve -ik Arapça yazıda aynı yazılır.

## SIRADAKİ ÇALIŞMA KAĞIDI

Çalışma kağıdı 4: İhtiyacın olan fiiller ve Lübnan Arapçasında çekimleri, "tam şu an" için 'am ve gelecek için rah ile. [yallahspeak.com/tr/worksheets/lubnan-arapcasi](http://yallahspeak.com/tr/worksheets/lubnan-arapcasi) adresinde ücretsiz.

Bu röportajı gerçek Lübnan Arapçasıyla cevap veren ve okunuşunu kelime kelime düzeltten bir yapay zekâ partneriyle yapmak için Yallah Speak uygulamasını dene (ücretsiz başla, iOS ve Android).